

اعلام راهبردهای کلان دولت یازدهم

بهبود وضع رفاهی مردم، کاهش تورم، افزایش قدرت خرید خانوار و شغل آفرینی از اهداف مهم دولت است

سه شنبه ۱۵ مرداد ۱۳۹۲

خط مشی و اصول کلی برنامه دولت ارائه شده از سوی حجت‌الاسلام روحانی رئیس‌جمهوری یازدهم به مجلس منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری خانه ملت درمقدمه این برنامه اعلام شد که روح حاکم بر خط‌مشی، برنامه‌ها و اقدامات دولت تدبیر و امید خواهد بود.

خط مشی و اصول کلی برنامه دولت، دیانت عقلانی و رحمانی، اعتدال‌گرایی در رفتار دولتمردان و تصمیم‌گیری و اجرا در دولت، تصمیم‌گیری بر مبنای خرد جمعی، محوریت منافع ملی، تلاش برای تحقق اصول حکمرانی شایسته، واقع‌بینی، رعایت حقوق شهروندی، تعهد به رشد و توسعه همه‌جانبه، ارتقای کیفیت زندگی ایرانیان، مبارزه با فساد، بهسازی و بازآفرینی ظرفیت نهاد دولت، تعامل با قوا بر پایه چارچوبهای قانونی و تامین خواست ملت، پایدارسازی محیط زیست، تکیه بر مردم، حمایت نسل جوان و تعامل سازنده در روابط بین‌الملل است.

گزیده ای از محورهای مهم راهبردها و سیاستهای یادشده در پی می‌آید:

❖ دولت یازدهم، بر خود فرض می‌داند که نماینده دیانت عقلانی و رحمانی و اعتدال علوی در سطح جهان باشد و از این مسیر بر فراهم آوردن زمینه‌های بیشتری را برای دینداری عالمانه، انسان دوستانه و جاذب افراد و گروه‌ها فراهم آورد. دولت بر این باور است که در کنه وجودی ارزش‌ها، شارع و روحانیت اسلام، ذخایر گرانبهایی برای تقویت عقلانیت و رحمانی بودن رویه حاکمیت سیاسی و مدیریت کشور وجود دارد.

❖ انتخابات با اقبال مردم مواجه شد و دولت خود را متعهد به رعایت رفتار، سیاست‌گذاری و مشی اعتدالی «اعتدالخواهی» می‌داند. اعتدال وصف رفتار فردی رئیس‌جمهور و دولتمردان و هم‌چنین وصف سیاست‌ها و اقدامات ساختاری دولت خواهد بود. اعتدال، شیوه‌ای از سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و اجراء است که تضمین‌کننده منافع ملت ایران با محوریت منافع ملی و مبتنی بر خرد جمعی و نظر کارشناسی باشد و به ایجاد توازن‌های ساختاری در عرصه‌های مختلف حیات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه ایران یاری رساند.

❖ اگرچه کاربرد خرد جمعی در ذیل مفهوم اعتدال وجود دارد، لیکن به دلیل اهمیت آن و خساراتی که کشور در گذشته به دلیل ضعف در پایبندی به خرد جمعی متحمل شده است، دولت یازدهم بر استفاده از خرد جمعی در همه سطوح و به شکل سازمان یافته تأکید دارد. دولت، انتخابات مردم‌سالار را کلان‌ترین عرصه تجلی خرد جمعی می‌داند، لیکن بنا دارد ظرفیت‌ها و سازوکارهای تجلی خرد جمعی در همه سطوح را گسترش دهد.

- ❖ سیاست‌ورزی ملی و بین‌المللی، جز با تصمیم‌گیری و عمل بر مبنای منافع ملی معنا نخواهد داشت و دولت خود را موظف می‌داند در چارچوب‌های صریح و تعریف شده با همکاری سایر قوا منافع ملی را دنبال کند تا ارزیابی دستاوردهای اداره کشور برای مردم انجام‌پذیر باشد.
- ❖ حکمرانی شایسته، مشتمل بر حاکمیت قانون، رعایت حقوق و آزادی‌های مدنی مردم، پاسخ‌گویی در برابر جامعه، شفافیت در مدیریت و عرضه اطلاعات، مبارزه با فساد، کنترل خشونت و مقابله با بی‌ثباتی سیاسی، مداخله مؤثر و کارآمد در جامعه و بازار در عین رعایت حقوق شهروندی، و تضمین مشارکت مؤثر مردم در سرنوشت خویش، آرمانی قابل احترام در جامعه بشری است و ملت بزرگ ایران نیز شایسته بهره‌مندی از این نوع حکومت و حکمرانی و مطالبه ایشان است. دولت یازدهم نیز می‌کوشد این مطالبه مردم را در بستر ظرفیت‌های موجود جامعه و ظرفیت‌هایی که با اقدام دولت و مردم ایجاد می‌شود، دنبال کرده و محقق سازد.
- ❖ دولت یازدهم متعهد به واقع‌بینی برای تحقق آرمان‌هاست. دولت در چارچوب امکانات، مقدرات و محدودیت‌ها، می‌کوشد که حداکثر مطلوبیت را ایجاد نماید اما تبیین و ارزیابی واقعیت‌ها، برای مدیریت سطح انتظارات در دستور کار دولت قرار گیرد.
- ❖ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران کلیتی است که اجرای همه اصول آن باید مد نظر قرار گیرد. اجرای اصول مربوط به حقوق ملت در فصل سوم قانون اساسی که در کلی‌ترین معنا بر رعایت حقوق شهروندی دلالت دارد و مطالبه تاریخی مردم ایران حداقل از زمان انقلاب مشروطه تاکنون است. رئیس‌جمهور اکنون نیز مصمم است تا به این وعده جامه عمل بپوشاند. احترام به حقوق مالکیت به عنوان یکی از مهمترین مولفه‌های حقوق شهروندی از اولویتهای دولت یازدهم است.
- ❖ مردم ایران دارای سابقه تمدنی چند هزار ساله و با سهمی مهم در تمدن جهانی که از منابع انسانی، طبیعی، فرهنگی، ژئوپلیتیک و تاریخی عظیمی برخوردارند، شایسته زندگی با کیفیت بالاتری هستند. بر این باوریم که وضع فعلی کشور در مقایسه با شایستگی‌های ملت ایران، نامناسب است و خود را متعهد به ارتقای کیفیت زندگی ایرانیان در همه ابعاد می‌دانیم.
- ❖ شایسته است وضعیت اقتصادی، آرامش خاطر و وضع روانی، کیفیت زندگی زیست محیطی، منزلت و اقتدار جهانی، امیدواری و نشاط اجتماعی، و در نهایت رضایت ایرانیان از زندگی در همه ابعاد در چارچوب امکانات، محدودیت‌ها و منابع کشور، به صورتی پایدار بهبود یابد.
- ❖ دولت یازدهم مصمم است با به کارگیری روش‌های علمی و تجربه و دانش بشری، به دور از هیاهو و برخورد شعاری، به مقابله با علل و زمینه‌های بروز فساد بپردازد. نحوه برخورد با فساد بدون توجه به علل ریشه‌ای آن باعث بازتولید فساد و از طرف دیگر باعث از دست رفتن پایه‌های اصلی حقوق مالکیت و ناامنی در فضای فعالیت اقتصادی می‌شود.

❖ وجه جمهوریت نظام سیاسی ایران دال بر آن است که نظام جمهوری اسلامی بر مردم تکیه دارد و از همین رو جمهوریت باید در همه عرصه های زندگی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی محقق شود. تکیه دولت بر مردم بدان معناست که دولت به مطالبات و افکار عمومی و اقدام عمومی و جمعی مردم احترام می گذارد. هم چنین زمینه های قانونی واگذاری امور اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی به مردم را تسهیل میکند. در دولت تدبیر و امید، مشارکت مردم در همه عرصه ها، سرمایه اصلی دولت و تضمین کننده اعتدال است.

❖ جوانان به عنوان اصلی ترین نیروی اجتماعی که بنیان توسعه و آینده کشور بر توانمندی ها، امید و سرزندگی آنان قرار دارد، نیازمند حمایت، تقویت و فراهم کردن فرصت های ارتقای کیفیت زندگی خود هستند. دولت یازدهم سه دغدغه اساسی جوانان یعنی اشتغال، مسکن و ازدواج را نیازهای اساسی آنان دانسته و تلاش خود را در حیطه منابع و امکانات کشور برای کاستن از دغدغه ها در این عرصه ها به کار خواهد گرفت..

❖ تعامل سازنده با دنیا بر مبنای عزت، حکمت و مصلحت، همواره مورد تأکید نظام جمهوری اسلامی ایران بوده و این تعامل برای کاستن از رنج هایی که ملت ایران به ناحق تحمل می کند و هم چنین ارتقای جایگاه و منزلت ملت بزرگ ایران در عرصه بین المللی؛ حراست از منافع ملی؛ دفاع از حقوق ایرانیان در سراسر جهان؛ مقابله مبتنی بر قدرت نرم و هوشمند در برابر فزون طلبی بیگانگان؛ و معرفی واقع بینانه ایران در عرصه بین المللی بر اساس ظرفیتهای فرهنگی علمی، هنری و دینی و بهره مند کردن مردم از مواهب چنین مواجهه ای با جهان؛ ضرورت دارد. همچنین اقتصاد ما نیز باید تعامل سازنده معطوف به تأمین منافع متقابل با اقتصاد جهانی داشته باشد.

در ادامه برای تحقق اصول مذکور به اختصار اهداف و اولویتهای راهبردی دولت یازدهم در حوزه های اقتصادی؛ اجتماعی؛ فرهنگی؛ سیاست خارجی؛ سیاست داخلی؛ امنیت ملی و توان دفاعی؛ علم و فناوری؛ سلامت؛ محیط زیست و مدیریت و نظام اداری. بیان شده است. لازم به ذکر است که این حوزه ها با یکدیگر تعامل و ارتباط داشته و در اهداف، راهبردها و اولویتهای راهبردی اشتراکاتی دارند اما به خاطر سهولت فهم به صورت تفکیکی ارائه شده اند.

حوزه اقتصادی

بهبود وضعیت رفاهی مردم، کاهش تورم و افزایش قدرت خرید خانوار؛ شغل آفرینی پایدار و مهارت بیگاری؛ کاهش فقر و شکاف درآمدی و گسترش عدالت اقتصادی؛ تعامل سازنده با اقتصاد جهانی؛ تحکیم بنیانهای اقتصاد داخلی (اقتصاد مقاومتی) و کاهش آسیب پذیری از شوکهای خارجی؛ اطمینان از تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز مردم؛ ارائه راهکارهای مناسب برای تأمین منابع مالی برنامه هدفمندسازی یارانه ها؛ به کارگیری تمام ظرفیت دیپلماسی کشور برای پیشبرد مقاصد اقتصادی؛ توسعه و ارتقای رقابت پذیری فعالیتهای اقتصادی، کاهش انحصار

و بهبود محیط کسب و کار به منظور گسترش فعالیت های تولیدی و سرمایه گذاری؛ تأکید بر اجرای صحیح سیاستهای کلی اصل ۴۴ در توسعه بخش خصوصی و همچنین در واگذاری بنگاههای دولتی به خصوصی؛ کاهش تدریجی وابستگی تراز عملیاتی بودجه به درآمدهای نفتی، اجرای فاز دوم هدفمندسازی (بعد از اصلاح بازار ارز و بازار پول)، پس از ارزیابی عملکرد فاز اول با تأکید بر هدفمندی یارانه ها و افزایش کارایی بنگاهها، تمرکز تدریجی سیاستهای حمایتی دولت در نظام تأمین اجتماعی با ایجاد چتر حمایتی برای گروههای هدف به منظور توسعه عدالت و بهبود معیشت اقشار نیازمند و جلوگیری از ایجاد زمینه رانت در فعالیتهای بخشی و مقابله با هرگونه فساد برای ترغیب سرمایه گذاریهای جدید از جمله راهبردهای این حوزه است.

حوزه اجتماعی

از جمله اهداف راهبردی در حوزه اجتماعی دستیابی به جامعه ای اخلاقی و دیندار؛ تحقق توسعه انسانی عادلانه و پایدار؛ شهروندانی با حقوق و آزادی مسئولانه؛ دستیابی به جامعه ای با حداقل خشونت؛ ایجاد جامعه ای به دور از فقر، فساد و تبعیض؛ انسجام اجتماعی با حفظ تنوع فرهنگی؛ تحقق خانواده های شاد و امیدوار است. برای تحقق راهبرد تقویت رفتارهای اجتماعی مطلوب و بهبود آسیبهای اجتماعی، اولویتهای راهبردی زیر باید در دستور کار قرار گیرند: رعایت حقوق شهروندی. تأکید بر توسعه انسانی. توسعه کمی و کیفی آموزش، مبارزه با گسترش اشکال مختلف خشونت، توجه به تحکیم بنیان خانواده، ارتقای جایگاه زنان، توجه به جوانان، توسعه ورزش و ارتقای پایداری زیست محیطی. برای دستیابی به اهداف راهبردی حوزه فرهنگی، اصلاح ساختار نظام مدیریت فرهنگی کشور، تقویت تعامل فرهنگ با سایر بخش ها، تقویت تشکلهای فرهنگی، علمی و هنری، تضمین آزادیهای مشروع و مبتنی بر تساهل و مدارا برای اصحاب فرهنگ و علم، توسعه فناوریهای نوین فرهنگی، توسعه زیرساختهای بخش فرهنگ و هنر، رونق بخشیدن به اقتصاد فرهنگ، تعامل فرهنگی با جهان و تعمیق دیپلماسی فرهنگی، تضمین عدالت فرهنگی، صیانت از باورهای دینی و ترویج آنان و احیای ایران فرهنگی مدنظر قرار دارد.

حوزه سیاست خارجی

اهداف راهبردی، راهبردها و اولویتهای سیاست خارجی کشور بر مبنای قانون اساسی و اسناد بالادستی و سه اصل عزت، حکمت، مصلحت تدوین شده است. در ادامه این موارد در نقشه راه حوزه سیاست خارجی ترسیم و تشریح می گردد. اهداف و اولویتهای راهبردی حوزه سیاست خارجی برای حصول به تعامل سازنده با جهان بر مبنای زیر استوار است: غیرامنیتی کردن موقعیت ایران در نظام بین الملل؛ تصحیح چهره جهانی جمهوری اسلامی؛ تنش زدایی، بازسازی و اصلاح تعاملات با قدرت های مؤثر بین المللی در جهت منافع ملی؛ عادی سازی و بهبود روابط با کشورهای همسایه و تقویت روابط سازنده با کشورهای غیرمتخاصم؛ مدیریت، کاهش و حذف تحریمهای بین المللی، چندجانبه و یکجانبه؛ تأثیرگذاری سازنده بر روند تحولات جهانی به ویژه در حوزه های مبارزه با تروریسم و افراط گرایی و جلوگیری از اشاعه سلاحهای کشتار جمعی؛ تقویت نقش الهام بخشی ایران و گفتمان اصیل انقلاب اسلامی، و تلاش برای همگرایی میان کشورهای اسلامی و تعامل سازنده و مؤثر با جهان.

حوزه سیاست داخلی

اهداف راهبردی حوزه سیاست داخلی عبارتند از: افزایش مشارکت مردم و تضمین مردم سالاری؛ همزیستی مسالمت آمیز همه ادیان و مذاهب و اقوام در گستره سرزمینی ایران اسلامی؛ ایجاد آرامش برای فعالان عرصه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی؛ تبدیل قانونگرایی به ارزش اجتماعی و منش عمومی؛ تضمین حقوق و آزادی های عمومی مصرح در قانون اساسی و نهادینه سازی حقوق شهروندی. اولویت های راهبردی دستیابی به چنین اهدافی در سه محور کلی (راهبرد) تنظیم شده اند که عبارتند از: امنیت ملی همه جانبه و شهروندمدار؛ سیاست اطلاعاتی متمرکز و راهبردی؛ سیاست دفاعی فعال و توانمند. شایان ذکر است که مبارزه با گسترش سلاح های کشتار جمعی و کمک به تحقق خاورمیانه عاری از سلاح هسته ای جزو اولویت این برنامه ها است. همچنین اولویت های راهبردی مرتبط با سیاست اطلاعاتی متمرکز و راهبردی عبارتند از: رعایت اصل بیطرفی در وزارت اطلاعات نسبت به جریان های سیاسی ملتزم به قانون اساسی، تمرکز بر وظایف و اختیارات ذاتی وزارت اطلاعات و تقویت آن برای نیل به اهداف قانونی آن چه به عنوان وظایف و اختیارات اصلی و کلیدی وزارت اطلاعات در مقابل تهدیدات و فعالیت های مخرب، تروریستی و جاسوسی در نظر گرفته شده مورد پذیرش جامعه است، قانونمند کردن فعالیت های وزارت اطلاعات، افزایش توان علمی، تحلیلی، و راهبردی وزارت اطلاعات در حوزه مأموریت های ذاتی، مبارزه با تروریسم، افزایش تبادل اطلاعات با کشورها در چارچوب همکاری های متقابل، حفاظت از امنیت شهروندی

سیاست دفاعی

اولویتهای راهبردی سیاست دفاعی فعال و توانمند نیز عبارتند از: مشارکت در همکاری های دفاعی منطقه ای، افزایش توان فناوری در عرصه دفاعی، افزایش تعامل و پیوند میان صنایع دفاعی و نهادهای علمی-پژوهش، ارتقای منزلت سرمایه انسانی و خانواده نیروهای مسلح، خودکفایی و تجاری سازی صنایع دفاعی همچنین اهداف راهبردی حوزه علم و فناوری عبارتند از: اعتدالی اخلاق و معنویت در دانشگاهیان، دانش آموختگان و دانشجویان؛ دست یابی به جامعه و اقتصاد دانش بنیان؛ گسترش اشتغال دانش آموختگان؛ نیل به توسعه و پیشرفت پایدار، درون زا، و متوازن از مسیر توسعه علمی؛ پیشبرد بهره وری و شکوفایی علمی و ظرفیت سازی برای توسعه فناوری؛ گسترش مرزهای دانش همراه با پاسخ به نیازهای کشور؛ توسعه عدالت آموزشی (فرصت های برابر آموزشی)؛ تربیت دانش آموختگان کارآفرین، توانمند، و خلاق و اخلاقی؛ دستیابی به دانشگاه هایی جهان تراز، کارآفرین، دانش افزا، و ثروت آفرین .

در بخش سلامت نیز اهداف راهبردی دولت عبارتند از: افزایش کیفیت زندگی ایرانیان؛ کاهش هزینه های درمانی؛ افزایش آرامش روانی ناشی از گسترش پوشش بیمه های سلامت؛ توسعه عدالت در حوزه سلامت؛ ثروت آفرینی از نظام سلامت. در این بخش تاسیس و توسعه پزشکی خانواده، آموزش مداوم پرستاران، ماماها و پیراپزشکان، ایجاد نظام واکنش موثر و تطبیق پذیر در برابر بلاها، بهبود مدیریت زنجیره تدارک دارویی جزو اولویت ها است.

در حوزه محیط زیست نیز اهداف راهبردی عبارتند از: پایدارسازی کمی و کیفی آب و خاک؛ دستیابی به هوای سالم و پاک و سطوح قابل قبول آلاینده‌ها؛ حفظ و بازسازی تنوع زیستی؛ نیل به پایداری عرصه های طبیعی؛ لحاظ ارزش گذاری محیط زیست در تصمیم گیریها و حرکت به سوی اقتصاد سبز؛ بر این اساس تحقق اهداف راهبردی و اجرای راهبردهای حوزه های دیگر (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، امنیتی، دفاعی) در گرو نظام اداری کارآمد است. دولت باید به ظرفیت لازم برای تصمیم گیری هوشمندانه، تخصیص منابع، اجرای قدرتمندانه و نظارت دقیق دست یابد. این اقدام نیازمند بازآفرینی ظرفیت دولت از جمله احیای نظام تصمیم گیری و ایجاد نهادهای مشورتی دولت است.

راهبردهای کشورداری

در ادامه نقشه راه و اهداف و اولویت های راهبردی کشورداری و نظام اداری تدوین شده است. اهداف راهبردی این حوزه عبارتند از: حاکمیت بازگشت ناپذیر قانون بر تمام شئون کشورداری؛ توسعه سرمایه انسانی کشور و ارتقاء نیروی انسانی دولت؛ نظام اداری پاک، پاسخگو، شفاف، چالاک و اثربخش. دولت یازدهم بر این باور است که بخش زیادی از گمشده های مطالبات تاریخی ایرانیان را می توان در اصول حکمرانی شایسته یافت. حاکمیت قانون، شفافیت و پاسخ گویی، رعایت حقوق و آزادی های مدنی شهروندان، مبارزه با فساد، تحقق ثبات و دوری از خشونت، و کارآمد بودن دولت در مداخله برای تحقق منافع جمعی از مشخصه های حکمرانی شایسته است و دولت یازدهم خود را موظف به تلاش برای تحقق این آرمان ها می داند. از سوی دیگر یکی از خواسته های اساسی مردم داشتن دولتی پاک و نظام اداری سالم است. متأسفانه از این منظر نظام اداری در حال حاضر از وضعیت مناسبی برخوردار نیست. یقیناً این مهم با شعار محقق نمی شود. دولت یازدهم در سایه تدبیر و مطالعات علمی و به دور از جنجالهای سیاسی، از طریق اقدام همه جانبه (اصلاح ساختاری، فعالیت فرهنگی و نظارت و بازرسی هوشمند) و در نهایت از طریق برخورد قضایی، برای تحقق سلامت اداری تلاش خواهد کرد و نهادی مناسب در ساختار دولت تعبیه خواهد شد.

دولت یازدهم با شعار فراجناحی بودن تشکیل می شود. این بدان معناست که دولت می کوشد صرفاً بر مبنای شایستگی و تناسب افراد برای کار کردن در فضای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی امروز جامعه ایران، و قابلیت شان برای پاسخ گفتن به مطالبات مردم، افراد را در همه سطوح برگزیند. استفاده حداکثری از کارشناسان، خبرگان، نخبگان، مدیران مجرب به عنوان سرمایه های کشور از دغدغه های دولت یازدهم است.